

هنر دلنشین

گفت و گو با حسین فردی، قاری ممتاز بین‌المللی

آیا می‌دانید که بازیکنی مثل کریستینو رونالدو در سال چه میزان درآمد دارد؟ او به‌طور تقریبی سالی ۱۳ میلیون یورو دریافتی دارد.
آیا می‌دانید که درآمد یک قاری تراز اول قرآن چه قدر است؟
در کشور عربستان قاریان قرآن برای شرکت در مسابقات بین‌المللی بین ۷ تا ۱۴ میلیون تومان دریافت می‌کنند و شخصی که به مقام اول دست یابد، حدود ۱۰۰ میلیون تومان جایزه می‌گیرد

● این روزها دستمزد بالای فوتبالبست‌ها باعث شده است خیلی‌ها درآمد خود را با آن‌ها مقایسه کنند. تا حالا چنین مقایسه‌ای داشته‌اید؟

○ برای رسیدن به مقام اولی مسابقات بین‌المللی قرائت قرآن انگیزه‌های دیگری به جز تمنیات مادی لازم است. لذتی را که از هنر قرائت حاصل می‌شود، با هیچ پولی نمی‌توان به‌دست آورد.

● چه چیز باعث شد قرآن بخوانید؟

○ فکر می‌کنم مهم‌ترین عامل این بود که استادم آقای دکتر سعیدیان خیلی خوش اخلاق بود.

● چه‌طور با ایشان آشنا شدید؟

○ برادر بزرگ‌ترم مرا به جلسات قرآن بردند. در اصل مسجد که می‌رفتیم، آن‌جا جلسات قرآنی بود که باعث شد ما با استاد آشنا شویم و فکر می‌کنم اخلاق خیلی خوبشان باعث شد که به قرآن جذب شوم.

● از کی مسجد می‌رفتید؟

○ فکر می‌کنم از وقتی هفت سالم بود.

● چه‌قدر فضای مسجد در گرایش شما به قرآن نقش داشت؟

○ دوران جنگ بود و خیلی از بچه‌هایی که مسجد می‌آمدند، جبهه می‌رفتند. یادم است که بعضی از دوستان ما رفتند و بعد از یک هفته خبر شهادتشان آمد. من آن زمان خیلی کوچک بودم. چون شب‌ها برای نماز به مسجد می‌رفتیم و در آن‌جا جلسه قرآن بود، کم‌کم با قرآن آشنا و عاشق قرآن شدم.

● حال چرا قرائت؟

○ سال ۱۳۶۴ قاری‌های مصری به ایران آمدند و من به «مدرسه عالی شهید مطهری» رفتم تا تلاوت آن‌ها را بشنوم. شنیدن تلاوت قاری‌های مصری باعث شد که من به این سمت گرایش پیدا کنم.

● به موسیقی علاقه‌مندید؟

○ بله، به موسیقی هم علاقه دارم.

● فکر می‌کنید علاقه شما به موسیقی باعث شد

که به سمت قرائت بروید یا نه اصلاً ربطی نداشت؟

○ نه، نمی‌توانم بگویم که علاقه‌ام به موسیقی باعث شد. من موسیقی قرآن را دوست دارم.

● می‌شود روی تلاوت قرآن اسم موسیقی گذاشت؟

○ تلاوت قرآن فراتر از این حرف‌هاست. اما از حیث فنی می‌توان چنین گفت. چون تلاوت قرآن را در قالب هفت دستگاه آوازی می‌خوانند و بعضی از آهنگ‌هایی که در موسیقی ایرانی استفاده می‌شود، در موسیقی عرب هم استفاده می‌شود.

● مثل؟

○ مثل «مقام ماهر» که ما در تلاوت قرآن به آن چهارگاه می‌گوییم.

● شما همه این دستگاه‌ها و قواعد را رعایت می‌کنید؟

○ کلاً قاری‌ها کلاسیک و در دستگاه می‌خوانند. ما هفت دستگاه داریم و تلاوت از این دستگاه‌ها خارج نیست.

● پیش استاد موسیقی هم رفته‌اید؟

○ بله، به کلاس رفته‌ام و بعضی آهنگ‌ها را هم یاد گرفته‌ام.

● مثل چه آهنگ‌هایی؟

○ مثلاً «بیات شور» که در موسیقی ایرانی وجود دارد و ما در موسیقی قرآن به آن «حسینی» می‌گوییم. یا آهنگ‌های رست، حجاز، نهاوند، صبا، چهارگاه و سه‌گاه که به آن‌ها مقامات قرآنی می‌گویند و این‌جا فرصت برای توضیح آن‌ها نیست.

ممکن است از بعضی آهنگ‌های خاص بتوان در قرآن استفاده کرد، ولی ضرب آهنگ قرآن طوری است که با آهنگ‌های فارسی و دیگر آهنگ‌ها جور در نمی‌آید.

● یعنی قاعده خودش را دارد، اما با این‌که قاعده خودش را دارد، آیا می‌شود از آن به

عنوان هنر موسیقی یاد کرد؟

○ الان در کتاب‌ها می‌نویسند «هنر تلاوت»! فکر می‌کنم سخت‌ترین هنر دنیا تلاوت قرآن است؛ چون خیلی سخت است که مثل عرب‌ها بخوانی و همه قواعد را رعایت کنی.

● شما چه‌طور از پس سخت‌ترین هنر دنیا برآمدید؟

○ تقریباً ۲۰ سال است که دارم کار می‌کنم. تمام تلاشم را روی تلاوت گذاشتم تا موفق شوم.

خیلی‌ها این کار را می‌کنند!

لطف خدا هم هست.

● برای این که قاری موفق‌تر شوید، چه کردید؟
○ از ابتدا خیلی با نوارهای قاریان مصری تمرین می‌کردم. آن زمان عبدالباسط خیلی

طرفدار داشت. در مسابقات دانش‌آموزی شرکت کردم. به نظرم عامل موفقیت قاری، داشتن استاد خوب و تمرین زیاد است.

● دوران نوجوانی چه قدر برای تمرین زمان می‌گذاشتید؟

○ در دوران نوجوانی خیلی حرفه‌ای کار نکردم. از ۱۵ تا ۲۸-۲۷ سالگی حرفه‌ای کار کردم.

● حرفه‌ای یعنی چه؟

○ یعنی روزی ۴-۵ ساعت وقت گذاشتن.

● درستان چه طور بود؟

○ درس‌م خیلی معمولی بود. بیشتر به تلاوت علاقه داشتم.

● ماه رمضان که جلسه قرآن می‌رفتم، ۳-۴ صبح برمی‌گشتم و می‌خوابیدم و بعضی وقت‌ها صبح دیر به مدرسه می‌رفتم.

● شدت علاقه شما به تلاوت باعث نشد خانواده معترض شوند که ادامه ندهید؟

● چرا، خانواده گاهی می‌گفتند بس است، ولی ما در خانه بالکنی داشتیم که می‌رفتم آن‌جا تمرین می‌کردم.

● کی آن‌ها با شما هم‌سو شدند؟

○ وقتی که رتبه جهانی کسب کردم، باورشان شد که من در این رشته موفق شده‌ام.

● چند سال در بالکن تمرین کردید؟
○ ۴-۵ سال.

● هیچ وقت برای قرائت از تفریحات تان گذشتید؟

○ تفریح من تلاوت قرآن است.

● چه طور چنین حسی در یک فرد ایجاد می‌شود؟

○ فکر می‌کنم درک لذتی که در تلاوت قاریان هست، به همه عنایت نمی‌شود. من وقتی قرآن گوش می‌دهم، واقعاً لذت می‌برم و شاد می‌شوم. وقتی تلاوت قرآن گوش می‌دهم، روحم آرام می‌شود.

● آیا خواندن قرآن اثر معنوی خاصی روی شما داشته است؟

○ گاهی اوقات که از نظر روحی در وضع نامناسبی هستم، احساس می‌کنم قرآن نخوانده‌ام. وقتی قرآن می‌خوانم، روحم تازه می‌شود. برای قاری هیچ چیز بدتر از این نیست که نتواند بخواند.

● یک خاطره!

○ یک بار به هندوستان رفته بودیم برای تلاوت. هر بار که می‌خواندم از من می‌خواستند که دوباره بخوانم. آن شب شاید ۱۵-۱۴ بار مجبور شدم برای حضار بخوانم.

● یک جمله در مورد قرآن!

○ قرآن، کتاب زندگی است.

